

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 2

The 2nd STOU Graduate Research Conference

การยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมในการปลูกพริกของเกษตรกร อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

An Adoption of Good Agricultural Practice for Chilli Plantation by Farmers in Kasetsoomboon District of Chaiyaphum Province

องอาจ อุตะมะแสงจันทร์ (Mr. Ongart Uttamasangchandhara)* สมจิต โยระคง (Somchit Yotakhong)**

สินีนุช ครูทเมือง แสนเสริม (Sineenuch Krutmuang Sanserm)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมในการปลูกพริกของเกษตรกร 2) เปรียบเทียบการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริกระหว่างเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการกับเกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมโครงการ และ 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกพริก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกพริกในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ที่เข้าร่วมโครงการและไม่เข้าร่วมโครงการจำนวน 150 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดอันดับ และเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้สถิติ t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) การยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสม ยอมรับในระดับมากและอันดับหนึ่งคือพันธุ์พริกที่ใช้ 2) เปรียบเทียบการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริกระหว่างเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการกับเกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมโครงการ มีการยอมรับไม่แตกต่างกัน 3) เกษตรกรมีปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการพริกให้ได้คุณภาพดี ดินเสื่อมคุณภาพ สารอินทรีย์ป้องกันศัตรูพืชไม่มีจำหน่ายในท้องถิ่น น้ำไม่เพียงพอ เสนอแนะให้รัฐควรสนับสนุนด้านการเตรียมดินและปรับปรุง บำรุงดิน ควรให้นักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถมาสอนการควบคุมโรคแมลงศัตรูพืช รัฐควรคุมราคาพันธุ์พริก และควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีราคาถูกและมีคุณภาพ

คำสำคัญ การยอมรับ เกษตรกรที่เหมาะสม การปลูกพริก จังหวัดชัยภูมิ

* นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช wai_pus@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช dr.somchit@hotmail.com

*** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sineenuch.san@stou.ac.th

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the level of their adoption of good agricultural practice for their chilli plantation; 2) to compare the adoption of good agricultural practice for their chilli plantation between the farmers who participated in the project on good agricultural practice usage for their chilli plantation and the ones who did not; and 3) to study their problems and suggestions on good agricultural practice usage for their chilli plantation.

The samples in this study were farmers who had raised chilli plantation in Kaset Sombun District, Chaiyaphum Province who participated in the project on good agricultural practice usage for their chilli plantation and the ones who did not, 150 persons altogether. The data were collected by using an interview form. The statistical methodology used to analyze the data by instant computer programs were frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, range, and t-test analysis for the comparison of the adoption.

The findings of this study were as follows: 1) Considering the level of their adoption of good agricultural practice for their chilli plantation, it was found that their first adoption which was at much level was the tribes of chilli they used. 2) From the hypothesis testing, it was found that the adoption of good agricultural practice for the chilli plantation of the studied farmers in both groups were not different. And 3) considering their problems and suggestions on good agricultural practice usage for their chilli plantation, it was found that they had problems on the lack of knowledge and understanding of efficient quality control to produce quality chilli. They also had problems that the soil used for planting their chilli was deteriorated, organic substances used for protecting their produce from pests were hard to find in their community, and the water supply was insufficient. They suggested that the government should have supported them in the aspects of soil preparation and improvement; supplied them with skilful academics to teach them how to control plant diseases, insects/pests; controlled the selling price of chilli tribes; and assigned related sectors to find quality production factors with low price for them.

Keywords: Adoption, Good agricultural practice, Chilli raising, Chaiyaphum Province

บทนำ

กรมส่งเสริมการเกษตร (2549: 1-2) ระบุว่า การส่งเสริมการปลูกพริกที่ให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตได้ตามที่ตลาดต้องการในสถานการณ์ที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อการบริโภคที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพอนามัย ซึ่งเป็นกระแสที่กระจายไปทั้งใน และต่างประเทศ รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายการผลิตเกษตรที่ปลอดภัยกำหนดให้ปี 2547 เป็นปีแห่งการรณรงค์ความปลอดภัยด้านอาหาร เพื่อให้อาหารที่ผลิต และบริโภค ภายในประเทศมีความปลอดภัยได้มาตรฐานทัดเทียมสากล นำไปสู่การมีสุขภาพดีถ้วนหน้าของประชาชน ประกอบกับการมุ่งเน้นที่จะทำให้ ประเทศไทยเป็นครัวของโลก เป็นผู้นำด้านการเกษตร ในการผลิตอาหารป้อนสู่ตลาดโลก ผลผลิตเกษตรจาก ไร่ นา ของเกษตรกรซึ่งเป็นจุดเริ่มแรกของห่วงโซ่อาหารจึงต้องมีความปลอดภัยก่อนการส่งมอบให้แก่ ผู้บริโภค เพื่อนำไปจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง หรือเพื่อนำไปส่งออก ตลอดจนเพื่อนำไปเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดกลยุทธ์หลักระดับชาติให้มีการส่งเสริมการผลิต และแปรรูปสินค้าเกษตร ตามระบบความปลอดภัยอาหาร (Food Safety) มีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตร โดยเน้น สินค้าเกษตรที่มีมาตรฐาน คุณภาพ ศักยภาพ และโอกาสทางการตลาดสูง การปลูกพริกอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในปีการผลิต 2552/2553 มีพื้นที่ปลูก 4,192 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 2,107 กก./ไร่ เกษตรกรผู้ผลิพริก 2,403 ราย มูลค่าผลผลิตในปีการผลิตนี้ ประมาณ 344.46 ล้านบาท (รายงานสภาวะการผลิตพืชเศรษฐกิจ อำเภอเกษตรสมบูรณ์, 2553) เกษตรกรมุ่งเน้นการผลิตเชิงปริมาณ ที่ไม่คำนึงถึงผลกระทบ ที่มีต่อผู้บริโภค สังคม และ สิ่งแวดล้อม เกษตรกรจำนวนไม่น้อย มีการใช้สารเคมีอย่างไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้ผลผลิตพริกที่ได้ ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ก่อให้เกิดจุดอ่อน ในด้านการค้า ปริมาณการส่งออกค่อนข้างมี จำนวนจำกัด และประสบปัญหาอยู่เป็นประจำ ทำให้มีผลกระทบกับการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรเองในทุกระดับ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องการยอมรับเกษตรกรดีที่เหมาะสม ตลอดจนปัญหา ข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรผู้ปลูกพริก อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อให้การปลูกพริกมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการยอมรับเกษตรกรดีที่เหมาะสมในการปลูกพริกของเกษตรกร
2. เพื่อเปรียบเทียบการยอมรับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริก ระหว่างเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการกับเกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมโครงการ
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกพริก

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(survey research) ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรผู้ปลูกพริกในทุกตำบลของอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 2,403 ราย กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณตามวิธีการของ Taro Yamane (อ้างอิงในจินดา ขลิบทอง 2544 : 19) กำหนดค่าความเชื่อมั่น = 0.08)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 2
The 2nd STOU Graduate Research Conference

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้

n = ขนาดตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยยอมรับได้ (ในที่นี้กำหนดที่ ระดับ 0.08)

แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{2,403}{1 + 2,403(0.08)^2} \\ &= \frac{2,403}{1 + 2,403(0.0064)} \\ &= \frac{2,403}{1 + 15} \\ &= 150 \text{ ราย} \end{aligned}$$

จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 ราย

วิธีการสุ่มตัวอย่าง เนื่องจากประชากรเกษตรกรผู้ปลูกพริกที่เข้าร่วมโครงการ และเกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมโครงการมีจำนวนไม่เท่ากัน ผู้วิจัยจึงแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม หาร์ยยะของประชากรทั้ง 2 กลุ่มตามสัดส่วนประชากรมากน้อย เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างที่มีสัดส่วนเท่ากัน คือ 75:75 ราย แล้วใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic random sampling) ทั้งสองกลุ่ม ให้ทั้งหมดมีโอกาสถูกเลือกขึ้นมาเป็นตัวอย่าง

โดยใช้สูตรหาระยะห่าง $k = \frac{N}{n}$

N=จำนวนหน่วยของประชากรเป้าหมายทั้งหมด

n=ขนาดของตัวอย่างที่ต้องการสุ่ม

จะได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 1

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 2
The 2nd STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแยกตามตำบล

ตำบล	ประชากรทั้งหมด(ราย)	ประชากรที่เข้าร่วมโครงการ		ประชากรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ		จำนวนตัวอย่าง(รวม)
		ประชากรทั้งหมด(ราย)	จำนวนตัวอย่าง(ราย)	ประชากรทั้งหมด(ราย)	จำนวนตัวอย่าง(ราย)	
บ้านยาง	207	207	12	-	-	12
บ้านหัน	475	75	4	400	29	33
บ้านเป่า	431	227	13	204	15	28
กุคเลาะ	520	520	29	-	-	29
โนนกกอก	80	-	-	80	6	6
หนองข่า	45	-	-	45	3	3
หนองโพงาม	75	-	-	75	5	5
โนนทอง	201	182	10	19	1	11
บ้านเดื่อ	89	-	-	89	6	6
บ้านบัว	157	44	2	113	8	10
สระโพนทอง	123	97	5	26	2	7
รวม	2,403	1,352	75	1,051	75	150

เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 4 ส่วนคือ (1) สภาพพื้นฐานทางสังคมเศรษฐกิจ (2) ความรู้พื้นฐานและแหล่งความรู้เกี่ยวกับการปลูกพริก (3) การยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมของเกษตรกรผู้ปลูกพริก (3) ข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกพริก นำแบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 3 การยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมในการปลูกพริก มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น(reliability) ปรากฏว่า ได้ค่าแอลฟา คือ 0.9301 และได้ นำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 150 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่(frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum)ค่าสูงสุด(maximum) ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การจัดอันดับ (ranking) และสถิติ t-test

ผลการวิจัย

การยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริก ระหว่างเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการกับเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน (GAP) พริก ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การยอมรับเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริก

เกณฑ์ดีที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริก	ระดับการยอมรับ													
	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ(n ₁ =75)				เกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ (n ₂ =75)				รวม (n = 150)				t-test	
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	t-value	sig
1.แหล่งปลูก/พื้นที่ปลูก	2.56	0.59	มาก		2.54	0.64	มาก		2.52	0.61	มาก	6		
1.1. ไม่มีน้ำท่วมขัง	2.52	0.66	มาก	6	2.41	0.74	มาก	6	2.47	0.70	มาก	6	-.931	.354
1.2 มีเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สะดวก	2.69	0.54	มาก	4	2.52	0.66	มาก	4	2.61	0.61	มาก	4	-1.746	.083
1.3 ดินร่วนหรือระบายน้ำได้ดี	2.61	0.57	มาก	5	2.45	0.58	มาก	5	2.54	0.57	มาก	5	-1.570	.119
1.4 ดินมีความเป็นกรดเป็นด่าง(pH)ระหว่าง 5.5-6.5	1.88	0.75	ปานกลาง	7	1.95	0.84	ปานกลาง	7	1.91	0.79	ปานกลาง	7	.513	.609
1.5 มีน้ำเพียงพอตลอดฤดูกาลผลิต	2.71	0.51	มาก	2	2.72	0.53	มาก	1	2.71	0.52	มาก	2	.156	.876
1.6 ห่างไกลจากแหล่งมลพิษ	2.71	0.56	มาก	2	2.68	0.60	มาก	3	2.69	0.58	มาก	3	-.281	.779
1.7 มีแหล่งน้ำสะอาด ไม่มีสารปนเปื้อน	2.76	0.52	มาก	1	2.71	0.54	มาก	2	2.73	0.53	มาก	1	-.619	.537
2. พันธุ์พริกที่ใช้	2.63	0.60	มาก		2.69	0.64	มาก		2.66	0.58	มาก	1		
2.1 ใช้พันธุ์ที่ตลาดต้องการ เช่นจินดา ซุปเปอร์ฮอท	2.64	0.56	มาก	1	2.63	0.61	มาก	2	2.63	0.58	มาก	2	-1.139	.889
2.2 คัดเลือกพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้	2.63	0.63	มาก	2	2.75	0.50	มาก	1	2.69	0.57	มาก	1	1.294	.198
3. การปลูกพริก	2.36	0.66	มาก		2.39	0.83	มาก	2	2.38	0.67	มาก	9		
3.1 ไถตากดินไว้ประมาณ 7 วัน	2.57	0.60	มาก	3	2.63	0.54	มาก	2	2.60	0.57	มาก	2	.574	.567
3.2 ไถพรวนอีก 1-2 ครั้ง	2.43	0.68	มาก	4	2.40	0.75	มาก	5	2.41	0.72	มาก	5	-.227	.820
3.3 ยกแปลงสูง10 เซนติเมตรขุดหลุมลึก20 เซนติเมตร	2.04	0.65	ปานกลาง	10	2.24	0.77	ปานกลาง	8	2.14	0.71	ปานกลาง	10	1.726	.087

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 2

The 2nd STOU Graduate Research Conference

3.4 เตรียมแปลงเพาะกล้ากว้าง 1 เมตรยาว 10 เมตร	2.37	0.61	มาก	6	2.52	0.55	มาก	3	2.45	0.59	มาก	4	1.541	.125
3.5 ใส่ปุ๋ยคอก 20 กิโลกรัมต่อแปลงปลูกแล้วให้เข้ากัน	2.09	0.79	ปานกลาง	9	2.28	0.75	ปานกลาง	7	2.19	0.77	ปานกลาง	8	1.487	.139
3.6 ใช้เมล็ด 50 กรัมต่อพื้นที่แปลงปลูก 1 ไร่	2.39	0.66	มาก	5	2.39	0.66	มาก	6	2.39	0.65	มาก	6	.000	1.000
3.7 โรยเมล็ดเป็นแถวห่างกัน 10 เซนติเมตร กลบดินบางๆ	2.23	0.71	ปานกลาง	7	2.20	0.75	ปานกลาง	9	2.21	0.73	ปานกลาง	7	-.223	.824

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริก	ระดับการยอมรับ													
	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (n ₁ =75)				เกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ (n ₂ =75)				รวม (n = 150)				t-test	
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	t-value	sig
3.8 ปลูกด้วยต้นกล้าที่มีอายุ 25-30 วัน	2.60	0.64	มาก	2	2.47	0.70	มาก	4	2.53	0.67	มาก	3	-1.217	.226
3.9 ต้นกล้าลักษณะแข็งแรงปราศจากโรค	2.77	0.53	มาก	1	2.64	0.58	มาก	1	2.71	0.56	มาก	1	-1.458	.147
3.10 ระยะปลูกแถวเดี่ยว 50×100 เซนติเมตร.	2.16	0.72	ปานกลาง	8	2.13	0.83	ปานกลาง	10	2.15	0.77	ปานกลาง	9	-.211	.833
4. การดูแลรักษาพริกที่ปลูก	2.54	0.65	มาก		2.55	0.58	มาก		2.55	0.62	มาก	4		
4.1 การใส่ปุ๋ย														
4.1.1 มีการใส่ปุ๋ยเคมี	2.49	0.62	มาก	4	2.57	0.50	มาก	2	2.53	0.56	มาก	2	-.868	.387
4.1.2 ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 40-50 กิโลกรัม/ไร่	2.55	0.68	มาก	2	2.65	0.63	มาก	1	2.60	0.66	มาก	1	-.997	.321
4.1.3 การใส่ปุ๋ยมีการแบ่งใส่สองครั้ง	2.47	0.64	มาก	5	2.31	0.64	ปานกลาง	4	2.39	0.64	มาก	4	1.531	.128
4.1.4 ใส่ปุ๋ยครั้งแรกคือการใส่ปุ๋ยรองพื้น	2.51	0.67	มาก	3	2.11	0.71	ปานกลาง	6	2.31	0.71	ปานกลาง	5	3.564	.000**
4.1.5 ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2 หลังย้ายกล้า 10-14 วัน	2.61	0.61	มาก	1	2.39	0.66	มาก	3	2.50	0.64	มาก	3	2.188	.030*

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 2

The 2nd STOU Graduate Research Conference

4.1.6 หลังการใส่ปุ๋ยกลบปุ๋ยทันที	2.24	0.77	ปานกลาง	6	2.21	0.74	ปานกลาง	5	2.23	0.75	ปานกลาง	6	.216	.829
4.2 การให้น้ำ														
4.2.1 ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ	2.73	0.53	มาก	1	2.83	0.38	มาก	1	2.78	0.46	มาก	1	1.241	.217
4.2.2 รดน้ำหลังจากใส่ปุ๋ยทุกครั้ง	2.59	0.70	มาก	2	2.69	0.57	มาก	2	2.64	0.64	มาก	2	.945	.346
4.2.3 ไม่ควรให้น้ำเปียก หรือแฉะมากเกินไป	2.50	0.62	มาก	3	2.68	0.57	มาก	3	2.59	0.60	มาก	3	1.833	.069
5. สุขลักษณะและความสะอาด	2.52	0.61	มาก		2.58	0.60	มาก		2.55	0.61	มาก	4		
5.1 กำจัดวัชพืชในแปลงปลูก	2.61	0.57	มาก	2	2.69	.57	มาก	1	2.65	.57	มาก	2	.863	.390
5.2 ภาชนะต่างๆที่ใช้แล้ว ทำลายให้ถูกวิธี	2.35	0.67	มาก	4	2.46	.62	มาก	4	2.40	.65	มาก	4	1.065	.288
5.3 ใช้วิธีเขตกรรมในการกำจัดวัชพืช	2.40	0.70	มาก	3	2.48	.62	มาก	3	2.44	.66	มาก	3	.741	.460

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริก	ระดับการยอมรับ													
	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ(n ₁ =75)				เกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ (n ₂ =75)				รวม (n = 150)				t-test	
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	t-value	sig
5.4 รักษาอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพดี	2.71	0.51	มาก	1	2.68	.57	มาก	2	2.69	.54	มาก	1	-.300	.765
6. การควบคุมศัตรูพริก	2.63	0.57	มาก		2.58	0.65	มาก		2.60	0.62	มาก	2		
6.1 ปฏิบัติตามคำแนะนำการใช้สารเคมี	2.61	0.63	มาก	3	2.58	0.66	มาก	4	2.60	0.65	มาก	4	-.304	.762
6.2 ตรวจสอบอุปกรณ์และเครื่องมือให้มีความพร้อมใช้	2.75	0.47	มาก	2	2.59	0.66	มาก	3	2.67	0.58	มาก	2	-1.714	.089
6.3 ไม่เก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนที่จะสารเคมีตกค้างจะสลายตัว	2.41	0.74	มาก	5	2.45	0.72	มาก	5	2.43	0.73	มาก	5	.336	.738

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 2

The 2nd STOU Graduate Research Conference

6.4	ไม่ใช้สารเคมีที่ทำลายสิ่งแวดล้อม	2.59	0.59	มาก	4	2.64	0.58	มาก	1	2.61	0.59	มาก	3	.554	.581
6.5	เก็บภาชนะที่บรรจุสารพิษให้มิดชิด และปลอดภัย	2.79	0.44	มาก	1	2.64	0.65	มาก	1	2.71	0.56	มาก	1	-1.613	.109
7.	การเก็บเกี่ยวผลผลิตและปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวพริก	2.58	0.60	มาก		2.60	0.57	มาก		2.59	0.59	มาก	3		
7.1	เก็บเกี่ยวผลระยะที่เหมาะสมตามเกณฑ์	2.71	0.49	มาก	1	2.88	0.33	มาก	1	2.79	0.42	มาก	1	2.559	.012*
7.2	ภาชนะและวิธีการเก็บเกี่ยวต้องสะอาด	2.68	0.50	มาก	2	2.60	0.59	มาก	3	2.64	0.55	มาก	3	-.842	.401
7.3	ผลผลิตเสียหายจากการเก็บและปฏิบัติหลังเก็บเกี่ยว ในแปลงไม่เกิน 10 %	2.48	0.68	มาก	5	2.44	0.68	มาก	5	2.46	0.68	มาก	6	-.358	.721
7.4	ใช้แรงงานที่มีความชำนาญ	2.65	0.60	มาก	3	2.69	.54	มาก	2	2.67	0.57	มาก	2	.426	.671
7.5	แยกผลผลิตด้อยคุณภาพออกจากผลผลิตคุณภาพ	2.51	0.55	มาก	4	2.44	.66	มาก	5	2.47	0.61	มาก	5	-.668	.505
7.6	มีแผนการนำผลผลิตด้อยคุณภาพไปใช้ประโยชน์	2.43	0.76	มาก	6	2.57	.60	มาก	4	2.50	0.68	มาก	4	1.318	.189
8.	วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวพริก	2.48	0.67	มาก		2.41	0.67	มาก		2.44	0.67	มาก	8		
8.1	การคัดแยกผลผลิตพริกทำหลังจากการเก็บผลผลิต	2.44	.70	มาก	4	2.53	0.55	มาก	5	2.49	0.63	มาก	4	-.904	.367
8.2	ก่อนทำการตากแห้งมีการบ่มพริก 1-2 คืน	2.39	.77	มาก	6	2.29	0.78	ปานกลาง	6	2.34	0.78	มาก	5	.736	.463
8.3	การลวกพริกทำให้สีของพริกแห้ง สวย	2.11	.78	ปานกลาง	7	2.00	0.87	ปานกลาง	7	2.05	0.83	ปานกลาง	7	.790	.431

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริก	ระดับการยอมรับ													
	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ(n ₁ =75)				เกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ (n ₂ =75)				รวม (n = 150)				t-test	
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	t-value	sig

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 2

The 2nd STOU Graduate Research Conference

8.4 ตากพริกตากบน เลื่อหรือพื้นซีเมนต์	2.40	.64	มาก	5	2.19	0.70	ปานกลาง	5	2.30	0.67	ปานกลาง	6	1.930	.056
8.5 พริกแห้งแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์พริกป่น	2.68	.62	มาก	2	2.65	0.63	มาก	1	2.67	0.62	มาก	1	.262	.793
8.6 พริกสดแปรรูปเป็นซอสพริก	2.59	.64	มาก	3	2.64	0.58	มาก	2	2.61	0.61	มาก	3	-.533	.594
8.7 คุณภาพพริกเป็นตัวกำหนดราคาในการจำหน่าย	2.72	.53	มาก	1	2.61	0.57	มาก	3	2.67	0.55	มาก	1	1.186	.238
9. การบันทึกข้อมูล	2.49	0.68	มาก		2.50	0.67	มาก		2.49	0.67	มาก	7		
9.1 บันทึกสภาพแวดล้อม เช่น อุณหภูมิ ความชื้น	2.33	0.76	มาก	7	2.23	0.83	ปานกลาง	7	2.29	0.79	ปานกลาง	7	0.931	0.353
9.2 พันธุ์พริกที่ปลูก	2.47	0.68	มาก	4	2.69	0.54	มาก	2	2.58	0.63	มาก	3	-2.24	0.02*
9.3 วันปลูก	2.66	0.58	มาก	1	2.47	0.72	มาก	4	2.56	0.66	มาก	4	1.819	.071
9.4 วันถอนแยก	2.45	0.66	มาก	5	2.36	0.71	มาก	6	2.41	0.69	มาก	5	.832	.407
9.5 วันใส่ปุ๋ย	2.59	0.64	มาก	2	2.61	0.59	มาก	3	2.60	0.61	มาก	2	-.266	.791
9.6 วันฉีดพ่นสารเคมี	2.39	0.79	มาก	6	2.43	0.70	มาก	5	2.41	0.74	มาก	5	-.329	.743
9.7 รายได้	2.52	0.62	มาก	3	2.71	0.54	มาก	1	2.61	0.59	มาก	1	-1.96	.052*
รวมเฉลี่ย	2.50	0.63	มาก		2.50	0.64	มาก		2.50	0.64	มาก		0.242	0.452

เกณฑ์การประเมิน

ยอมรับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.34-3.00 คะแนน

ยอมรับปานกลาง ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.67-2.33 คะแนน

ยอมรับน้อย ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.66 คะแนน

หมายเหตุ

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ระดับการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริก โดยภาพรวมทั้งสองกลุ่มตัวอย่าง มีการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริกในระดับมาก ($\bar{X} = 2.50$) ทั้ง 9 ด้าน โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ ($\bar{X} = 2.50$) และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ($\bar{X} = 2.50$) และ เมื่อพิจารณาถึงระดับการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริกในแต่ละด้าน พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ยอมรับระดับมากที่สุดคือ พันธุ์พริกที่ใช้ ($\bar{X} = 2.63$) ส่วนเกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมโครงการ ยอมรับระดับมากที่สุดคือ พันธุ์พริกที่ใช้ ($\bar{X} = 2.69$)

เปรียบเทียบการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริก พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และเกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมโครงการ ภาพรวมมีการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริก ไม่แตกต่างกัน ($t\text{-value} = 0.242$ sig = **0.452**) มีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือด้านการดูแลรักษาพริกที่ปลูก ประเด็น ใส่ปุ๋ยครั้งแรกคือการใส่ปุ๋ยรองพื้น (** $t\text{-value} = 3.564$ sig = 0.000) และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการดูแลรักษาพริกที่ปลูกประเด็น ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2 หลังย้ายกล้า 10-14 วัน ($t\text{-value} = 2.188$ sig = 0.030) ด้านการเก็บเกี่ยวผลผลิตและปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ในประเด็น เก็บเกี่ยวผลในระยะเวลาที่เหมาะสมตามเกณฑ์ ($t\text{-value} = 2.599$ sig = 0.012) ด้านการบันทึกข้อมูล ในประเด็น พันธุ์พริกที่ปลูก ($t\text{-value} = -2.44$ sig = 0.026) และประเด็น รายได้ ($t\text{-value} = -1.96$ sig = 0.0526)

ปัญหา และข้อเสนอแนะ เกษตรกรทั้งสองกลุ่ม มีปัญหาขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการพริกให้ได้คุณภาพดี ดินเสื่อมคุณภาพ สารอินทรีย์ป้องกันศัตรูพืชไม่มีจำหน่ายในท้องถิ่น น้ำไม่เพียงพอ เสนอแนะให้รัฐควรสนับสนุนด้านการเตรียมดินและปรับปรุง บำรุงดิน ควรให้นักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถมาสอนการควบคุมโรค แมลงศัตรูพืช รัฐควรคุมราคาพันธุ์พริก และควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีราคาถูกและมีคุณภาพ

การอภิปรายผล

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีต้นทุนในการปลูกพริกเฉลี่ย 15,453.80 บาท ซึ่งเป็นตัวเลขที่มากกว่า เกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ ที่มีต้นทุนเฉลี่ยเพียง 12,072.00 บาท ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมยงค์ บุญลี (2550: 76) ที่ได้ศึกษาการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการผลิตพริกของเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐานในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีต้นทุนน้อยกว่าเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ อาจกล่าวได้ว่า การที่เกษตรกรปลูกพริกตามเกษตรกรที่เหมาะสม มีต้นทุนสูง กว่ายอมทำให้มีรายได้มากกว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีรายได้เฉลี่ยถึง 46,407.23 บาท ซึ่งเป็นตัวเลขที่มากกว่า เกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ย 26,090.67 บาท อาจกล่าวได้ว่า การที่เกษตรกรปลูกพริกตามเกษตรกรที่เหมาะสม ย่อมทำให้มีรายได้มากสอดคล้องกับ ปีเชนนท์ สุวรรณปิงคำ (2552: 86-87) ที่ได้ศึกษาการใช้การเกษตรที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกรในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า รายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามหลักการเกษตรที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ โดยเกษตรกรที่มีการปฏิบัติตามหลักการเกษตรที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษจะมีรายได้มากกว่า เช่นเดียวกับ นันทวัน ทองเบ็ญญ์ (2546: 78-81) ที่ได้ศึกษาการยอมรับของเกษตรกรที่มีต่อการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่า เกษตรกรที่มี รายได้ ต่างกัน จะมีการยอมรับในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษแตกต่างกัน

การยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริกระหว่างเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการกับเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริกในระดับมาก ทุกๆ ด้านแต่ไม่ครบทุกประเด็นซึ่ง เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ยอมรับ 3 อันดับแรกคือ การควบคุมศัตรูพริก การเก็บเกี่ยวผลผลิตและปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และ แหล่งปลูก/พื้นที่ปลูก ตามลำดับ

ส่วนเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ ขอมรับ 3 อันดับแรกคือ พันธุ์พริกที่ใช้ การเก็บเกี่ยวผลผลิตและปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และสุขลักษณะและความสะอาด ตามลำดับ

ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างมีการยอมรับแตกต่างออกไป เช่น ด้านวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว ประเด็น ก่อนทำการตากแห้งมีการบ่มพริก 1-2 คืน เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการยอมรับ มาก ส่วนประเด็นตากพริกบนเลื้อยหรือพื้นซีเมนต์ กลุ่มตัวอย่าง มีการยอมรับ ปานกลาง

การยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริกในเชิงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือด้านการดูแลรักษาพริกที่ปลูก ในประเด็น ใส่ปุ๋ยครั้งแรกคือการใส่ปุ๋ยรองพื้น และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการดูแลรักษาพริกที่ปลูก ในประเด็นของ ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2 หลังย้ายกล้า 10-14 วัน แต่ในด้าน และประเด็นอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ควรจัดอบรมการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมโดยเน้นด้านการปลูกพริก และด้านวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว ให้แก่เกษตรกร

3.1.2 สำนักงานเกษตรอำเภอ ควรผลิตสื่อ การใช้เกษตรกรที่เหมาะสมในการปลูกพริกในรูปของแผ่นซีดี ดีวีดี แจกจ่าย เพื่อเป็นการเพิ่มพูน ความรู้ ประสบการณ์ให้แก่เกษตรกร

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษา การผลิตและการตลาดพริกของเกษตรกร ในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ และที่อื่น ๆ

3.2.2 ควรมีการศึกษา ความพึงพอใจของเกษตรกร แนวปฏิบัติเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพริก

เอกสารอ้างอิง

กมลรัตน์ รัตนมาลัย (2544) “บรรยากาสองค์การกับการยอมรับมาตรฐาน ISO9002 ของพนักงานต้อนรับ ภา ค พื น ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณี บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ท่าอากาศยานกรุงเทพ” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กรมวิชาเกษตร (2541) การผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสม (Good Agricultural Practice : GAP) กรุงเทพมหานคร ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

กิตติพงษ์ งามฉวี (2550) “ผลของการขาดธาตุอาหารหลักที่มีต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพริกหยวกและพริกชี้หนู” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาพืชสวน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กิตติพงษ์ สิริโชติ (2544) “ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับในการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) : กรณีศึกษาชาวสวนทุเรียนในจังหวัดจันทบุรี” การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 39 จัดโดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม 5-7 กุมภาพันธ์ 2544

คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2551) “ความหมายของการยอมรับ” ค้นคืนวันที่ 24 กรกฎาคม 2554 จ ำ ก

<http://agserver.kku.ac.th/e-learning/116321/E-Learning116321..htm>

จักรวาล กิ่งจันทร์ (2544) “การยอมรับนวัตกรรมการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในจังหวัดขอนแก่น”

วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาการ พัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จำรัส คชศิลา (2547) “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตกล้วยไม้ของเกษตรกรในโครงการส่งเสริมการผลิตกล้วยไม้ปลอดภัยจากโรคแมลงเพื่อการส่งออก ในจังหวัด สมุทรสาคร” ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

โชคประสิทธิ์ อภิรมยานนท์ (2547) “การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิปลอดภัยจากสารพิษของ เกษตรกรอำเภอ เชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม” ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ดิเรก ฤกษ์ห่วย (2527) *หลักการส่งเสริมการเกษตร หลักการและวิธีการ* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไพบูลย์พัฒนาพานิช

Yamane, Taro (1967). *Statistics: An Introductory Analysis* 2 nd. Ed. New York : Harper and Row.